

DIGTER OG LANDSKAB
MARTIN A. HANSEN PÅ STEVNS

En dramatisering af novellen
Paradisæblerne
af forfatteren Martin A. Hansen, 2014

Ullrich Rössing, august 2014

www.digteroglandskab.dk

En dramatisering af novellen Paradisæblerne af forfatteren Martin A. Hansen, 2014

Kunstner og scenograf Ullrich Rössing fortæller:

Jeg er initiativtager til og scenograf ved dette teaterstykke. Scenografi er den visuelle udformning af en teaterforestilling.

Samtidig fungerede jeg også som mellemlid mellem teatervirksomheden og projektledelsen.

Det forberedende arbejde til en teaterforestilling begynder når manuskriptet foreligger, her er det grundlæggende vigtigt at der bliver et godt samarbejde mellem teatervirksomheden og projektledelsen. De forskellige instanser der skal forme teaterstykket, er samlet til indledende møder, hvor alle har mulighed for at diskutere idéer med henblik på at opnå enighed omkring stil og virkninger, kostumer og ikke mindst scenografien, der er vigtig for at skabe den rette atmosfære. Og så skal skuespillerne vælges.

Instruktøren og forfatteren til teaterstykket havde arbejdet med manuskriptet inden fællesmødet og var kommet til enighed om idéen med stykket og dets budskab.

Man valgte en novelle af forfatteren Martin A. Hansen, som skulle dramatiseres og hvor historien blev flyttet til vore dage, altså til 2014. Novellen er fra 1953.

Det var skolebørn der skulle være skuespillere.

Det har været idéen fra begyndelsen at aktivere børn og med deres bidrag formidle kendskabet til Martin A. Hansens forfatterskab, til den unge generation.

Martin A. Hansen – 1941, 32 år gammel.

Jeg skulle give forslag til kostumerne udover selve scenografien. Der var 9 børn fra SFO'en i Strøby Egede på Stevns, der havde meldt sig. De mødte op med deres forældre på selve introduktionsdagen. Børnene, flest piger, var mellem 10 og 13 år. Der blev aftalt mødedage og tidspunkter.

Ankomsten til Ådalen.

Jeg har været tilstede som scenograf, for at kunne danne mig et indtryk af skuespillerne, også af hensyn til kostumerne og senere hen også af bevægelsesmønstret på scenen i bredden og dybden. De følgende mødedage blev delt op i læseprøver og opvarmningsøvelser. Børnene fik lov til selv at vælge rollerne - her havde man frygtet konflikter, som heldigvis udeblev.

På tredje mødedag var der to børn der meldte fra. Der blev derefter lavet om på rollefordelingen. Øvelserne blev intensiveret, nu gjaldt det øvelser som med sikkerhed skulle bruges på scenen. Der var øvelser hvor f.eks. skuespillerne arbejdede sammen to og to.

Det var på forhånd bestemt, at teaterstykket skulle opføres indendørs. Som scenograf baserede jeg idéerne på denne beslutning, også angående spillerummets (scenens) dimensioner og de tekniske faciliteter, som der var mulighed for.

Læseprøverne kunne nu gå i gang.

Prøvetimer foregik indendørs i et sportshal-lignende interiør. Børnene kom stort set hver gang til prøverne, men som man måtte regne med, var der sygdom og andre grunde til at der tit manglede en person.

Instruktøren og forfatteren til manuskriptet besluttede at opføre teaterstykket udendørs til det store arrangement den 20. august (Martin A. Hansen's fødselsdag) og det blev accepteret af projektledelsen. Begrundelsen herfor var, at man som tilskuer kunne nyde Tryggevejlede Ådal som baggrund.

Det var det landskab Martin A. Hansen færdedes i, i sin barndom.

Man begyndte at lægge prøverne ude i landskabet. Der var en del forhindringer forbundet med stedet, f.eks. skulle højt græs slås i scenens størrelse og ved mindste vindstød ville bævreaspens raslende blade bag tilskuerbænkene overdøve skuespillernes stemmer. Desuden ville solen stå lavt på himlen på det tidspunkt teaterstykket skulle spilles - solen ville ganske enkelt blænde publikum på siddepladserne. Og hvad hvis vejret ikke holdt tørt?

Scenografien blev man så også nød til at forankre for blæsten i det åbne landskab. Der blev tilbudt mikrofoner til skuespillerne, men dette blev afslået af instruktør og forfatter.

Man måtte indse, at idéen var nok så smuk, men den kunne ikke realiseres.

Foto: Helle Bek

Og så blev det regnvejr på øvedagen. Og så endnu en dag med regn.

Martin A. Hansens fødselsdag skulle fejres i et stort telt. Her skulle vi opføre teaterstykket efter at man alligevel måtte forkaste idéen om at spille udendørs.

Man begyndte at lægge prøverne i Kirkeladen på Strøby præstegård. Det fungerede godt, fordi øverummet var lyst og havde næsten den samme bredde som teltet, hvor teaterstykket skulle spilles. Det var en stor fordel, fordi man i teatergruppen var sig selv og ikke plaget af uro og støj fra SFOen i Strøby Egede.

Man besluttede at scenografien og kostumerne skulle være minimalistiske, det vil sige så enkle som muligt. Børnene skulle optræde i deres hverdagstøj, med få stykker ekstra tøj, såsom forklæde eller hue, der antydede en bestemt karakter i teaterstykket.

Foto: Arne Abrahamsen

Prøverne gik trægt, sommerferien var lige overstået. Der var blevet pålagt børnene at læse på stykket mindst én gang om ugen i sommerferien – hvad de ikke havde gjort, derfor gik det trægt og langsomt - men de var der alle sammen igen.

Som scenograf fulgte jeg instruktørens idéer. Som teaterstykket udviklede sig blev der flere gange lavet om på udstyret og stykkets grundholdning.

Man havde tilføjet i manuskriptet, at det skulle være børnene selv, der skulle fremstille alt udstyr inkl. kulisserne. Det hænger sammen med at tankerne fra begyndelsen var, at en skoleklasse (hvor som helst i landet), skulle kunne arbejde med teaterstykket over en længere periode, med mødetider én dag om ugen, f.eks. fra kl. 14-17. De skulle starte med øvetimerne lige efter sommerferien, også for at få en god start på det nye skoleår. Teaterstykket kunne så opføres i f. eks. november og det vil betyde en øveperiode på næsten tre måneder, som er acceptabel for at gøre stykket helt færdigt (hvad vi ikke nåede fordi vores øvetid var for kort).

Den 20. august er det sommer, det var så min opgave som scenograf at skabe vinterfornemmelsen, med næsten ingen midler. En af ideerne blev et banner der blev løftet højt til vejrs, hvor der stod, ligesom i novellen, "der var vinterdage". Det skulle være enkelt, men var selvfølgelig ikke nok med det.

Ifølge manuskriptet skulle børnene selv fremstille rekvisitter og kulisser. "Se, det har jeg lavet og det og det..." Sådan gik det bare ikke, man havde ikke tiden til det, heller ikke værksteder og ingen børn der vil lave noget.

Hvor enkelt kunne det have været og hvordan ville børnene have gjort det, hvis det var dem der havde lavet alt hvad der skulle bruges?

Det var min opgave som scenograf at skabe denne illusion og finde en idé, der virkede troværdig og kunne have været udført af børnene selv.

Jeg tænkte at flyttekasser ville være en god grundform, som kunne bruges til alt det, der skulle være firkantet.

De sammenfoldede flyttekasser skulle bruges som flader, hvor der blev limet hvidt papir på - skåret tilfældigt og limet på med mellemrum – de skulle forestille isflager.

Der arbejdedes intens, børnene fornemmede meningen med teaterstykket og satte sig godt ind i deres roller.

Der skulle også være et journalist-hold, som skulle lave interviews med teater-folkene. Og børnene skulle lave plakater og etablere et filmhold.

Alt dette kunne ikke lade sig gøre, da det var de samme børn der også skulle klare disse opgaver.

Foto: Arne Abrahamsen

Fjorten dage før generalprøven, dvs. fire øvedage før, måtte man erkende at teaterstykket ikke kunne spilles til ende. Man nåede ikke den dramatiske afslutning, men børnene var alligevel aktive til det sidste. Slutningen af dramaet måtte så læses op af instruktøren, direkte fra manuskriptet.

Teaterstykket varede 20 minutter, der var oprindeligt 9 skuespillere, men på grund af de to "afhoppere", måtte flere spille to roller.

Til generalprøven den 19. august, blev forældrene og familie inviteret, der var 30 publikummer til forestillingen og det gik godt på trods af den manglende sidste del (som udelukkende skyldes mangel på prøvetimer). Faktisk fungerede oplæsningen godt. Hvis man ikke vidste bedre kunne man tro at det var planlagt.

Det at sætte selve teaterstykket op forekom overkommeligt, det var ganske ligetil og vi var heldige, at der ikke kom flere "afhoppere".

Fotos: Arne Abrahamsen

Der var ca 150 glade mennesker til premieren.

Vi håber at der er mange, der har lyst til at spille teaterstykket og at vores materiale om teaterprojektet vil hjælpe og inspirere.

Manuskriptforfatter: Lene Vestergaard
Instruktør: Henriette Rosenbeck
Scenograf: Ullrich Rössing
Fotograf: Arne Abrahamsen
Film: Ole Malling
Tegninger: Ullrich Rössing
Foto hvor intet andet er nævnt: Ullrich Rössing

Kontakt:
kontakt@digteroglandskab.dk

© 2014 - Landsforeningen Martin A. Hansen